

Linnas pesitsevad linnud

Tiheasustusalad on linnalindudele vägagi soodsad elupaigad tänu kergesti kättesaadavale toidule, kõrghaljastusele ja lamedatele katustele, mis loovad ideaalsed pesitsemistingimused. Lisaks on linnakeskkonnas parem kaitse looduslike kiskjate eest. Linnalinnud on linnaelustiku loomulik osa ning neid ole võimalik tiheasustusaladelt täielikult eemale peletada. Küll aga on saab nii kogukonna kui ka omavalitsuse tasandil tegutsedes linnalindudega rahumeelselt koos eksisteerida.

Tundlikes piirkondades on eriti olulised ennetusmeetmed, et probleemsed liigid ei saaks oma pesitsemist inimesele sobimatus kohas alustadagi. Territooriumi valdajal lasub otsene vastutus ennetusmeetmete võtmisel, et linnud ei peaks kulutama ressursse asjatult. Ennetusmeetmete kasutuselevõtuks sobivaim aeg on enne pesitsushooaja algust, kuna lindude tahtlik häirimine pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal on keelatud.

See tähendab, et heidutustööd tuleb teha enne, kui pesas on munad või pojad.

Arvestada tuleb, et varapesitsevad liigid asuvad pesitsemispaika ette valmistama märtsi alguses (varajase kevade korral varemgi).

Lisaks ei piisa ennetusmeetmete ühekordsest rakendamisest, vaid tegevus peab olema järjepidev.

Näiteks võib hõbekajakas inimese poolt eemaldatud pesaalgel asemele hakata ehitama kohe uut pesa ning seetõttu tuleb pesaalgelid eemaldada seni, kuni lind valib uue paiga pesitsemiseks.

Linnalindude pesitsusperioodiks peetakse kokkuleppeliselt ajavahemikku 15. veebruarist 15. juulini, liigirühmade kaupa on soovituslikud pesitsusperioodid järgmised:

- varapesitsevad liigid (vareslased, kodutuvi): 15. veebruar kuni 15. juuli;
- hilispesitsevad liigid (eelkõige pääsukesed, piiritaja): 1. mai kuni 15. august;
- ülejäänud liigid (sh kajakad): 1. aprill kuni 15. juuli.

Kajakapesa lasteaia katusel. Foto: Jäägriabi OÜ

Linnaruumis tekitavad vareslased ja kajaklased eelkõige probleeme pesitsusperioodil, mil lindude valjud hääletsused ning hallvarestele, hõbe- ja kalakajakatele omane inimeste pikeerimine poegade kaitseks põhjustavad inimestele meelehärmi. Lisaks kannavad linnalinnud jäätmeid laiali ning võivad oma väljaheidetega kahjustada elaniku või linna vara.

Praktilisi nõuandeid pesitsuse ennetamiseks katustel

- ✓ Kata võrguga või paranda võimalikud avaused ja augud maja räästaalustes ning mujal enne lindude saabumist.
- ✓ Hoia katus risust ja muust võimalikust pesamaterjalist puhas, kontrolli katust sageli. Ära hoia lamekatusel ja rõdul tarbetuid esemeid.
- ✓ Külasta katust iga päev ja korista võimalikud pesaalged, andes nii lindudele märku, et tegu ei ole sobiliku pesapaigaga.

- ✓ Linde, näiteks vareseid, hakke ja kajakaid, meelitab inimese lähedale pesitsema ka lihtsasti kättesaadav toit. Hoia prügikastid suletuna ja kogu komposti suletud kompostis.
- ✓ Vajaduse korral kasuta juba enne pesitsemise algust sobivaid peletusvahendeid, nt röövlinnu kujutisi, ridva otsas hõljuvaid tuulelohesid, silma meenutavaid palle vms. Varieeri neid, sest linnud harjuvad ruttu.

Künnivaresed kuuluvad lahutamatu linnaruumi – kõrghaljastus pakub pesitsemiseks ohutuid kohti, kuhu röövlinde satub harva, ning linnakeskkonnast väljapoole jäävad põllumaad tagavad stabiilse toidulaua.

Tegemist on aga koloniaalse liigiga, kelle valjud hääletsused ning pesaümbrusesse tekkivad väljaheited on kohalikele elanikele meelehärmiks. Lisaks on künnivares püsipesitseja, kes märtsi keskpaigas rändelt naastes kasutab pesitsemiseks sama pesa, mida eelnevalgi aastal.

Seetõttu on pesade eemaldamiseks vajalik Keskkonnaameti luba.

Paraku ei lahenda künnivareste pesade eemaldamine probleemi terviklikult, sest nii võib koloonia hoopiski laguneda väiksemateks gruppideks, kes omakorda valivad ümbruskonnas uue paiga pesitsemiseks, mitte ei lahku linnaruumist. Seetõttu tuleks künnivarestega seonduvate probleemidega tegelemiseks konsulteerida Keskkonnaametiga ning leida linnaruumis rahualad, kus linnud saavad häirimata pesitseda.

Künnivareste koloonia. Foto: Keskkonnaamet